

[Poul Hartling.]

med sine ligesindede og så i øvrigt fortsætte det nøjsommelige tålmodighedsarbejde på at virkeliggøre FN's smukke og rigtige tanker. Man får så trøste sig med, at selv om det går småt, er det dog bedre, end hvis det slet ikke går.

Tværs igennem det udenrigspolitiske mønster går der et skel mellem demokratiske og ikke-demokratiske lande, imellem åbne og lukkede samfund. Et åbent samfund som det danske skal ikke afsondre sig fra de andre, men søge kontakter og samarbejde og søge at styrke økonomiske og kulturelle forbindelser med alle lande. Det har vi et ansvar for. Som allerede nævnt er dette ansvar kommet os mere ind på livet, efter at vi er blevet en af de 9 stater i EF. Jeg tror, det er godt for os. Jeg tror, det også kan føre til, at vi i fællesskab kan tage ansvarlige standpunkter, om ikke alle her i folketinget, så de fleste af os.

Stinus: Den tale, Henry Kissinger holdt ved en pressefrokost i New York i mandags, er blevet livligt kommenteret. De første kommentarer bærer tydeligt præg af, at man ikke har haft kendskab til talens fulde ordlyd, men også senere kommentarer bærer præg af, at man først og fremmest opfatter talen, som man på forhånd har besluttet at ville opfatte den.

Af nogle er talen blevet opfattet som en trussel, den kan også læses som et nødråb eller, hvad der nok er en mere rigtig betegnelse, som en stærk appel til Europa. Alene heri ligger faktisk i højere grad end nogen sinde en amerikansk anerkendelse af Europa som en ligeberettiget partner. Men talen er også en kritik af Europa, en kritik, som vi kan være enige eller uenige i, men en kritik, vi ikke blot kan sidde overhørig.

De to hovedmål for kritikken er EF's beskyttelsespolitik og præferenceaftaler med en række lande i Europa og Afrika og den omstændighed, at de europæiske lande efter Kissingers opfattelse og i øvrigt givetvis også efter det amerikanske folks opfattelse ikke bærer deres rimelige del af den fælles forsvarsbyrde.

Der tales i talen om rivaliseren mellem USA og de europæiske lande på det økonomiske og handelspolitiske område, og sammenkædningen af de politiske, militære og

økonomiske problemer sker bl. a. med en sætning som denne: „En utøjlet økonomisk konkurrence kan undergrave viljen til fælles forsvar.“

Det, der i første omgang har forskrækket mange, er netop, at der i talen tales om et fælles initiativ på det politiske, det militære og det økonomiske område. Jeg vil gerne læse talen som et positivt udspil fra et land, som vi, uanset om vi kan lide det eller ikke, er i en militær alliance med. Umiddelbart finder jeg, at den tone, hvori talen er holdt, dens ordvalg, indbyder til en sådan opfattelse.

Hvis man læser talens tekst med en sådan positiv udgangsposition, kan man ikke fortænke amerikanerne i, at de ønsker at se de politiske, militære og økonomiske problemer under ét, at de f. eks. ønsker at sammenkæde spørgsmålet om de amerikanske troppers tilstedeværelse i Vesteuropa med USAs voksende betalingsbalancevanskeligheder. Det, vi kan diskutere, er, om vi ønsker en sådan sammenkædning. Kendsgerninger er det, at den amerikanske militære tilstedeværelse i Europa for USA også er et økonomisk problem, og at EF's handelspolitik skaber problemer for USA.

De bemærkninger i Kissingers tale, der går på, at Europa kun interesserer sig for regionale problemer, mens USA har mere globale interesser at varetage, skal nok opfattes som en tilkendegivelse fra supermagten USA af, at sådan forholder det sig altså, men det er givet, at der i talen også ligger en kritik af Europa, af EF-landene, for regionalisme eller, om man vil, europæisk nationalisme.

De negative reaktioner her i landet på Kissingers tale bygger hovedsagelig på noget, der ikke står i talen, nemlig tanken om en ny Atlantpagt. Kissinger taler om udarbejdelsen af et nyt atlantisk charter. Når talen læses i sin helhed, kan dette ikke opfattes som et forslag om en ny Atlantpagt. Noget sådant måtte det radikale venstre også stille sig meget skeptisk over for. Dels har vi svært ved at forestille os, at man i løbet af et halvt år skulle kunne udarbejde en ny traktat som basis for et atlantisk samarbejde og få en sådan accepteret af befolkningen, dels finder vi tiden netop nu, da Atlantpagtlandene er engageret i forhandlinger om sikkerhed og samarbejde i